

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De Annunciatione. II. Sermo XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

fatus est. sufferens vim doloris iuxta prophetam symeonis di. Et tuā ipsius aīam ptransibit gladi. Bern. Ille nāq; sermo filiū Ecce filius tuus. plus q̄ gladii fuit in corde virginis. aīam ptransiens. et ptingens vsq; ad diuisionē spūs et aīe. Quā mutatio. Johannes tibi. p iesu tradit. seruus p dño. discipulus p mgro. filiū zebedei. p filio dei. Ex his et filiabus. prietatibus solis beata s̄go nomine solis nuncupat. In quē solem deus posuit tabernaculū suū. i. xpm. qui ideo tabernaculū dei dicitur. qz in eo plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitauit. Bern. In re sola maria phibet amicta sole q̄ pfundissima diuine sapientie vltra q̄ credi possit penetrauit abyssum. vt q̄ntū sine psonali vniōne creature p dicitio patit. luci illi inaccessibili videat immerfa. Ipsa em̄ meruit valde efficaciter circūagi et opari vndiq; et circūfundi vndiq; et tanq; ipso diuino igne concludi. Agente hoc in ea. ff. qui in trinitate pfecta viuūt et regnat. Amen.

De Annuntiatione. II.
Sermo XXII.

De boni nunci

est. si tacuerim? sceleris arguemur iij. Regū. vij. In verbis ppositis intelligim? huius diei festiuitate. festiuitatis historiā veritate. nostrā vtilitate. et p dicationis ad annūciandū necessitate. Primus ibi. dies. scdm̄ ibi. nunciū. tertium ibi. boni. quartū ibi. si tacuerim?. Primū expositione nō indiget. qz in manibus est huius diei festiuitas. Et ideo deuote videndū est de scdm̄ mēbro. viz de bono nuncio qd̄ i hac die marie m̄ri. et psequens toti mūdo nūciatur. Ut autē auditorū mētes auidi? excitemus. ad maiore etiā intelligentiā necessesse est aliq̄ dicere p exordio. Dicit deuor? ille s̄ginis amator beatus Bern. Videre videor mibi p̄mū hoīem q̄rtuor s̄tutibus in exordio creationis sue esse amictū. scz pace. misericordia. veritate et iusticia. de quibus ps. Misericordia et veritas obuiauerūt sibi. iusticia et pax osculate sunt. In his q̄rtuor s̄tutibus est salutis n̄re integritas. has em̄ accipit deus de corde suo et eis dē p̄mos parētes vestiuit iuxta illud Eccl. Deus fm̄ se vestiuit hoīem. et dedit ei potestatem eoz que sūt sup̄ terrā. Primo dedit eis pacē pfectā vt

nec intus eēt nec extra aliqd̄ qd̄ eos posse aliq̄liter pturbare vel ad aliquā inq̄tudinē puocare. vt nec intus eēt pugna nec foris timor. nec caro cōcupisceret aduersus spm̄. nec spūs aduersus carnē Et post hāc s̄tutem dedit homini veritatez et instruxit eū et docuit quid ei esset faciendū etc. Cum dixit ei. De omni ligno paradisi comedes. de ligno autē sciētie boni et mali caue ne comedes. Tertio dedit eis iusticiā cū cōmiseritis. morre moriemini. Quarto exhibuit misericordiam cū post transgressionē deus morose ambulauit in paradiso. dans locū penitētie et occasione venie interrogando. Adam vbi es tu. Et qz sponte dimisit hominem pacē et misericordiam. dans manū inq̄tātibus et peccatis. Ambo p̄uaricantes mandatum dñi pomū vetitū gustauerūt. Et sic relicta pace statim innenerūt aliā legem in mētibz eozū repugnantē legi dei. Ideo due virtutes hec s̄z misericordia et pax redierūt in cor dei et recesserūt ab eis. Sed relique due s̄z veritas et iusticia remanētes cum ipis. eos et omnē posteritatem eozū sine omni misericordia qd̄modo affligebāt. Vincit qz deus plus q̄ p quinq; milia annozū nunq; de h̄ p̄cto mitigari placari potuit sed ad p̄suationē veritatis et iusticie totū mundū deleuit. paucis exceptis. Multa etiā milia hominū pio vno peccato videlicet p murmurē prostrauit. seuiens et indignans homini sicut leo. His ergo sic duabus virtutibus. scilicet veritate et iusticia hominibus nō parcentibus interim non cessabat pax. nec dabat misericordia silentiū in corde dei. sed pio susurrio paterna postulātes viscera deo dulciter suggererāt. di. Nunquid in eternū proijcet et deus. aut non apponat vt cōplacior sit adhuc. Nunquid obliuiscet misereri deus. aut p̄tinebit in ira sua misericordias suas. Et quis multū diuig pater misericordiarū visus sit dissimulare. vt interim satisfaceret zelo iusticie et veritati. non tamen infructuosa fuit supplicantiū importunitas. sed exaudita est i tempore oportuno. Forte enim interpellantibus dicitur tale deus differe responsum. Usq; quo peccos vestre. Debitor sum. et fororibus vestris quas videtis accinctas ad faciendum vindictam in nationibus scilicet iusticie et veritati. Veniant et super hoc s̄bo parit p̄feramus

De Annunciatione Marie

Festinant ergo legati celestes. et vt vide-
runt miseriam hominum et crudelem pla-
gam. vt propheta loquitur. Angeli pacis
amare stebunt. Qui enim fidelius que ad
pacem sunt querunt q̄ angeli pacis. Sa-
ne ex deliberatione quoniam carata ascen-
dit veritas ad statutam diem. ascēdit vsq̄
ad nubes. necdū plane lucida sed obscura
et obnubilata zelo indignatōis. Factū est vt
impleret illud ps̄. Dñe i celo misericōdia tua.
et veritas tua vsq̄ ad nubes. Vedit̄ aut̄ p̄
luminū residebat et vtraq̄ p̄ pre sua qd̄ ha-
bebat allegabat. et qd̄ vtil̄ poterat loq̄bat̄
Quis putas illi colloq̄o meruit iteresse. et in-
dicabit nobis qd̄ audiuit. et inenarrabilia
forte enarrabit nobis q̄ nō licet hōi loqui.
Sed misericōdia videt̄ interfuisse hōi. et ro-
uerse. q̄ dicit. Eget miseratiōe creatura ra-
tionalis. q̄ misera facta est et miserabilia
nūc venit ip̄s miserēdi ei. Et ecōtra veritas
ait. Oportet inq̄ impleri f̄monē quē locu-
tus est dñs. vt tot̄ moriat̄ hō. necesse ē adi-
tū omnib̄ (q̄ die pomū vetitū gustauit in p̄-
uaricationē) regni celestis p̄cludi. Ecōtra
ait misericōdia. Ut qd̄ me genuisti ei. peritu-
ra. Sic em̄ veritas qm̄ misericōdia tua perijt
et nulla ē si non aliq̄ miseraris. S̄ ill̄ illa
ecōuerso loq̄bat̄. Quis em̄ nesciat q̄ si p̄di-
ctam p̄uaricationē sinas moris euaserit ho-
mo. perit nec p̄manebit in etnū veritas tua
dñe. Et ecce vn̄ de cherubin ad regē salo-
monē suggerit esse mittendū. Qm̄ filio da-
nū est om̄e iudiciū. In eius q̄ iudicio et i cō-
spectu suo p̄dicte v̄tutes scz misericōdia et veri-
tas obuiauerūt sibi. Eadē q̄ sup̄dicta sunt
s̄ba repetētes. Fateor aut̄ ait veritas. zeluz
bonū hz misericōdia. sed v̄tinā f̄m sciam. H̄c
ait qd̄. P̄uaricatori iudicat p̄ q̄ sibi par-
cendū. Sic tu veritas inq̄ misericōdia. nulli par-
cis. sed tāta indignatōe seuis in p̄uaricato-
rē vt iuoluas parit et forozē. Quid mali me-
rui. Si q̄ habes aduersuz me dicito mibi.
Sin aut̄. qd̄ me p̄sequis. Br̄adis p̄trouer-
sa fr̄es et nimiz intricata nimiz discepta-
tio rē. Lūq̄ veritas adijceret in ip̄m q̄ iudi-
cē parit sue iuriā retorq̄ri. d. Lanēdū esse
oīno ne irritū fieret s̄bū p̄is. ne f̄mo viu-
et efficax q̄libet occasiōe euacuares. Ait par-
ticipate queso. partite v̄bis hōi. Nō decz
vos hōi altricatio s̄boz. s̄tutū est in ho-
nesta p̄tentio. Porro iudex inclinauit se et
digito scribebat in terra. Erat autē verba

scripture q̄ par ip̄a legebat in aurib̄ oīum
di. Perit veritas nisi adā moriat̄. Perit iu-
sticia nisi sequat̄ misericōdia. fiat q̄ mors bona
et habz vtraq̄ qd̄ petit. Omnes obstupue-
rūt in s̄bo sapie et forma cōpositiōis p̄iter
atq̄ iudiciū. Siquidē manifestū fuit nullā
eis occasiōē querimonie remanere si fie-
ri posset q̄ vtraq̄ petebat vt et moreretur et
venia p̄sequeret̄. Sed quō id fiet inquit
Hōis crudelissima et amarissima bōa fie-
ri qua rōne poterit. At ille. Hōis p̄ctōrū
pessima. sed p̄ciosā. si fuerit vite ianua aper-
ta. et porte gl̄ie patebunt. Sed quomō fiet
istud inquit. At ille. Si q̄ ex caritate mo-
riat̄ qui nihil d̄z mori. et cui⁹ mors p̄ciosū
or erit in bono q̄ oīm hominū q̄ fuerūt sūt
et erunt mors pōt fieri in malo. Bonus vi-
sus est f̄mo et fidelis et om̄i acceptiōe dign⁹
Sed vbi ille innocēs poterit iuēniri q̄ mo-
ri velit nō ex debito nec ex malo merito sed
ex beneplacito suo. Circuit veritas orbēz
terrarū. et nemo mūdus a forde nec ifans
cui⁹ est vn̄ diei vita sup̄ terrā. Sed et mi-
sericōdia celū om̄e plustrat. Et in angelis
quoq̄ (ne dixerim prauitate) sed minores
inuenit caritatē. Nec angeli posse sufficere
p̄ omnib̄ cū sine similit̄ creatura. Rede-
unt ergo ad p̄stitutū diem veritas et miseri-
cordia anxie plurimū nō inuento qd̄ desi-
derabant. Tūc seorsum par cōsolans eas.
Vos inq̄ nescitis quicq̄ nec cogitatis. nō
est qui faciat bonū. nō est vsq̄ ad vnū. Qui
p̄silium dat ferat auxiliū. Intellexit rex qd̄
loqueret̄. et ait. Penitet me fecisse hominē.
Pena inquit me tenet. mibi incūbit vt par
ait sustinere penā. et penitentia agere. p̄ ho-
mine quē creauit. Tūc ergo dixit. Ecce ve-
nio. Non poterit em̄ hic calit̄ transire nisi
bibam illuz. Et accersito gabriele. prorin⁹
inquit. vade dic filie syon. Ecce rex tu⁹ ve-
nit tibi. Festinauit ille et ait. Adorna thala-
mū tuum syon et suscipe regē christū. Por-
ro veniente rege misericōdia et veritas ob-
uiauerunt sibi. scriptura attestare. iusticia
et par osculate sunt rē. **B** Sequitur
tertū cum dicit̄ boni. In quō hui⁹ annun-
ciationis vtilitas designat̄. Propter quod
sciendū. In prima creatiōe accepit homo
triplicē dignitatē. scilicet naturalē excellen-
tiā. in eo q̄ oīa n̄ra interiora et exteriora sur-
suz ad deū erāt erecta vt sine labore et sine
oī impuḡione deū posseim⁹ p̄clari. ita q̄

ab hac excellentia nihil foris impediret. nec
 intus retardaret. Unde Bern. Recus do-
 minus rectum fecit hominem ut omnia que essent
 in homine recto ordine erigerent se in deum.
 Secundo accepit meritis innocentiam. quod sine
 omni peccato creati sumus. Ad imaginem que
 dei qui peccatum non habuit factus est homo.
 Et cuius persona dicitur. Ps. Ego autem in inno-
 centia mea ingressus sum. redime me et mi-
 serere mei. Tertio homo stetit in magis dei
 amicitia. Cum enim omnis dilectio et amici-
 tia super similitudine fundatur. intra illud Ec-
 cli. xiiij. Omne animal diligit simile sibi. Non
 ergo potuit deus non diligere hominem quem
 ad imaginem et similitudinem suam creauerat.
 Ab omnibus his dignitatibus cecidit homo cum
 gustauit vetitum pomum pernicando manda-
 tum dei. Et nos in eo cecidimus vniuersi. Et
 cecidimus in triplice miseria. Ab excellentia ce-
 cidimus in ignorantiam. Ab innocentia ad
 culpe miseria. Ab amicitia dei in inimicitiam.
 Et quibus tribus nimis abhominabiles facti
 sumus. Propter quod de homine sic lapsus
 dicitur in Ps. Homo cum in honore esset non
 intellexit. Ecce dignitas in qua stetit. sequitur.
 comparatur est iumentis insipientibus et silis factus
 est illis. Ecce miseria in qua incidit. ita etiam
 qui insultando possunt dicere homini bestie ter-
 re. Ecce ad quam venit et nobis factus est. Dec-
 auit tria scilicet excellentiam. innocentiam et amicitiam
 recuperamus. et dei et hominis in se gignis vtero
 vniione. Maxima enim dignitas hominis est de-
 um habere hominem et fratrem nostrum. Unde ex hac ex-
 cellentia aliquando peruenimus ad infinite digno-
 rem excellentiam in celo. vbi limpidi et ime-
 diatius quam ad deum et hominem contemplamur.
 Unde cum dominus iohannem comendasset baptista. d.
 Inter natos mulierum non surrexit maior iohanne
 habente baptismum. subiecit. Qui autem est minimus
 in regno celorum digniori excellentia decoratus
 quam ad quem habuit. Licet enim ad quem in magna ste-
 tit excellentia. peccare tamen poterat quod in regno
 celorum nullus potest. Secundo innocentiam recupe-
 ramus per diuinam passionem. Ipse enim ut ait Isa.
 peccata nostra prulit super lignum. Et apostolus Rom. vi.
 Liberati a peccato serui deo habemus fructum ve-
 strum in sanctificatione. sine vero vita eterna.
 Tertio recuperamus amicitiam per sanguinem es-
 fusionem. Sic enim dicit apostolus. Cum enim inimi-
 ci essemus reconciliati sumus deo per mortem filij
 eius. Sic dicere possumus quod recuperauimus

excellentiam per incarnationis vniionem secundo in-
 nocentiam per eius passionem. tertio amicitiam per
 eius resurrectionem. ut tamen excellentiam valeamus
 peruenire ad eternam glorificationem. De qua
 tur quantum principale. Si tacueris scelerum argu-
 emur. In quo predicato ad annunciamus necessi-
 tas declarat. Qui ei scire et eloquentie gratias ad
 annunciamus debuit deus accipit a domino. quibus
 arguunt si ea vice gratiam ad lucrum aiaz non
 posuerit. Unde Isa. Te mihi quod tacui. Costi-
 derauit enim quod talentum ad predicamur accepit.
 et ideo doluit se tacuisse. propter quod talibus ne-
 gligentibus dicitur Lu. xix. Serue nequam que
 non dedisti pecuniam meam ad usuram. et ego ve-
 niens cum usura recepissim eam. Hinc et ap-
 l. Cor. ix. Te mihi si non euangelizauero. quam
 dispensatio credita est mihi. igitur etc.

De annunciatione Marie. III.

Sermo XXIII.

Antia plena etc. Lu. i. In vobis apo-
 stolis et alijs de peccatis angelice
 salute salutatio. Ego maria ex multis mirifice
 comedat. Primo comedat a purissime vi-
 te innocentia. ibi. Ave. Secundo a fructu copi-
 osissima sufficientia. ibi. maria. Tertio a gra-
 tu plenissima superfluentia. ibi. gratia plena.
 Quarto a dignissima dei presentia. ibi. dominus te-
 cum. Quinto a star sui excellentissima reueren-
 tia. ibi. benedicta tu. Sexto a fructu sui vtilis-
 sima magnificentia. ibi. et b. f. v. t. Hec ergo pro-
 nia laudis per ordinem persequentes. **A** Pri-
 mo dicimus quod ego benedicta comedat et laudat per
 hoc quod est Ave a purissima vite innocentia. Hec
 salutatio que signi attribuit tanto gloriosior est
 quanto in scriptura rarior iuenit. nulli enim vnquam
 poterat veraciter applicari. Quis enim sine ve-
 a mundi exordio est inuenit. Hec ifans cuius est
 vnius diei vita super terram. Dicit enim Ave qui si-
 ne ve. i. sine culpa. Iusto ordine sibi dei
 beatus ave. quod sola hec ego fuit immunis ab omni
 macula. Et sola hec dicitio et noua salutatio
 huic signi debuit referuari. Est autem triplex
 ve a quo fuit libera beata ego. ve culpe origi-
 ginalis. ve culpe venialis. et ve culpe morza-
 lis. De primo ve dicitur. Dicitur. Te mihi
 mea. ut quod me genuisti virum rice. virum
 discordie. Rixas enim et discordias quibus caro
 concupiscit aduersus spiritum ab originali peccato
 straxim. que in nobis rarissime persequuntur.
 De secundo ve dicitur. Te nobis que peccauimus.